

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार
योजनेंतर्गत सन २०१९-२० मध्ये
सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी वितरीत
केलेल्या ₹१४६.६७ कोटी निधीचे
प्रकल्प निहाय वितरण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि ०३१९ /प्र.क्र.८८/१४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : २६ मे, २०२०

संदर्भ :

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.०४१८/प्र.क्र.१५५/१४-अ, दि. २७/०४/२०१७
२. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०१.०४.२०१९
३. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-१/२०१९- आरकेव्हीवाय, दि. २२/०२/२०१९
४. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०३१९ /प्र.क्र. ८८/१४-अ, दि. २९/०६/२०१९.
५. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/नि/राकृवियो/नि.मा./११०६, दि. १६/०९/२०१९.
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०१९- आरकेव्हीवाय, दि. ०४/०३/२०२०
७. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०३१९ /प्र.क्र. ८८/१४-अ, दि. २०/०३/२०२०.
८. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि ०३१९ /प्र.क्र. ८८/१४-अ, दि. २७/०३/२०२०.
९. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-३/२०१९- राकृवियो, दि. १५/०४/२०२०
१०. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/नियोजन/राकृवियो/निधी मागणी/१२३१३, दि.२९/४/२०२०.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या ६०:४० अर्थसहाय्याच्या प्रमाणात राबविण्यात येत असून या योजनेंतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र शासनाने सन २०१९-२० करिता एकूण ₹ ३११.२१ कोटी रक्कमेचे (केंद्र हिस्सा- ₹ १८६.६३ कोटी + राज्य हिस्सा- ₹ १२४.४८ कोटी) वार्षिक नियतवाटप (Allocation) राज्यास मंजूर केले होते.

केंद्र शासनाने दि.०४/३/२०२० रोजीच्या संदर्भाधिन पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार योजनेंतर्गत राज्यास सर्वसाधारण प्रवर्गाचा दुसऱ्या हप्त्यात वितरीत केलेला केंद्र हिस्साचा ₹९३.३६ कोटी निधी व राज्य हिस्साचा ₹ ५३.३१ कोटी निधी अनुक्रमे संदर्भांकित दि.२०/०३/२०२० व

दि.२७/०३/२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत केला होता तथापि, या निधीचे (₹ १४६.६७ कोटी) प्रकल्पनिहाय वितरण बाकी आहे. केंद्र शासनाने संदर्भांकित दि.१५/०४/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये सन २०१९-२० मध्ये वितरीत केलेल्या सदर निधीचा सन २०२०-२१ मध्ये विनियोग करण्यास (Revalidation) मान्यता दिलेली आहे. त्यानुषंगाने कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्र.१० येथील दि.२९/०४/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये निधी मागणीचा प्रस्ताव सादर केला असून त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णयः

१. सन २०१९-२० मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार योजनेंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणी करिता केंद्र व राज्याच्या ६०:४० अर्थसहाय्याच्या प्रमाणात सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता एकूण ₹ १४६.६७ कोटी निधी संदर्भांकित दि.२०/०३/२०२० व दि.२७/०३/२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत केला होता. आता या शासन निर्णयान्वये सदर ₹ १४६.६७ कोटी निधीचे (रुपये एकशे शेहेचाळीस कोटी सदुसष्ट लाख फक्त) प्रकल्प व अंमलबजावणी यंत्रणा निहाय वितरण करण्यात येत असून त्याचा तपशिल सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये दर्शविलेला आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी कोषागारामार्फत प्राप्त होणारा ₹ १४६.६७ कोटी निधी आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे, यांच्या नावे उघडलेल्या स्वीय प्रपंजी लेखा खात्यामध्ये (PLA) जमा करावा व नंतर **परिशिष्ट-अ** मध्ये दर्शविलेल्या प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेस तातडीने उपलब्ध करून द्यावा.
२. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार या योजनेंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता उपलब्ध होणाऱ्या निधीचा विनियोग करताना दि.२९/०६/२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयातील सूचना / कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.
३. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७९/२०२०/व्यय-१, दि. २२/०५/२०२० अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००६१११३४८५४७३०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकांत आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रतः

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई

२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव (पदुम व पणन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सचिव (जलसंधारण), मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. व्यवस्थापकीय संचालक (MSHMPB), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे
११. आयुक्त (पशुसंवर्धन), औंध, पुणे
१२. आयुक्त (दुग्धव्यवसाय), वरळी, मुंबई
१३. आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), मरीन ड्राईव्ह, मुंबई
१४. महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे.
१५. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१६. संचालक (प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१७. संचालक (रेशीम), विभागीय आयुक्तालय परिसर, सिव्हील लाईन्स, नागपूर
१८. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे
१९. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
२०. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
२१. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
२२. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
२३. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
२४. मा. मंत्री (कृषि व फलोत्पादन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
२५. निवड नस्ती.

परिशिष्ट - अ

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्र. राकृवि-०३१९/प्र.क्र. ८८/१४-अ, दि.२६/०५/२०२० चे सहपत्र

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत प्रकल्प / अंमलबजावणी यंत्रणा निहाय सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता वितरीत

₹ १४६.६७ कोटी निधीचे प्रकल्प निहाय वितरण

वर्ष - २०१९-२०

(रक्कम रु. कोटीत)

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प मंजूरी वर्ष	प्रकल्प किंमत	प्रकल्प किंमती पैकी (राकृवियो हिस्सा)	सन २०१९-२० पर्यंत वितरीत केलेला निधी	सन २०२०-२१ करिता शिल्लक प्रकल्प किंमत	वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५	६	७ (५-६)	८
१	कृषि जनजागृती कार्यक्रम	२०१९-२०	२.९६	२.९६	२.००	०.९६	०.९६
२	गुण नियंत्रण प्रयोगशाळा व उर्वरीत अंश तपासणी प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण, क्षमतावाढ व ISTA सभासदत्व घेणे आणि NABI प्रमाणीकरण करणे	२०१७-१८	४.३५	४.३५	३.७०	०.६५	०.६०
३	उच्च तंत्रज्ञानावर आधारीत शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण.	२०१७-१८	१९.९७	१९.९७	१९.४३	०.५४	०.५४
४	हळद यांत्रिकीकरण व काढणी पश्चात व्यवस्थापन	२०१७-१८	२२.९१	१०.०१	३.२५	६.७६	२.००
५	संरक्षित शेती	२०१८-१९	३००.००	१५०.००	९४.८३	५५.१७	१०.५०
६	कांदा चाळ उभारणी	२०१९-२०	१५०.००	६०.००	९.०१	५०.९९	५०.९९
७	शेत तळे अस्तरीकरण	२०१९-२०	१००.००	६०.००	३०.००	३०.००	३०.००
अ.	आयुक्त (कृषि)		६१७.३२	३१५.५१	१६२.२२	१५३.२९	९५.५९
८	सिंचन पाणी गरज सल्ला सेवा (म.फु.कृ.वि., राहुरी)	२०१४-१५	५.००	५.००	४.८५	०.१५	०.१५
९	शेतकरी प्रथम (म.फु.कृ.वि., राहुरी)	२०१५-१६	५.९०	५.९०	४.५०	१.४०	०.५०
१०	कृषि महाविद्यालय नागपूर येथे जैवीक कीड निर्मिती व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना ट्रायकोग्रामाचा प्रचार व व्यवस्थापन प्रकल्प (पं.दे.कृ.वि., अकोला)	२०१९-२०	०.५८	०.२०	०.१०	०.१०	०.१०
ब.	कृषि विद्यापीठ (सर्व)		११.४८	११.१०	९.४५	१.६५	०.७५
११	१०८ कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांमध्ये शेतमाल तारण सुविधेसाठी गोदाम उभारणी.	२०१७-१८	१०४.०९	४१.८६	२३.७३	१८.१३	५.००
क.	कार्यकारी संचालक, कृषि पणन मंडळ		१०४.०९	४१.८६	२३.७३	१८.१३	५.००
१२	वखार पावती सुविधा व ऑनलाईन ट्रेडींग सुविधेसह राज्यातील १० ठिकाणी गोदामांचा निर्मिती प्रकल्प	२०१७-१८	२४.१०	१२.३२	१०.५२	१.८०	१.६५
१३	विदर्भ व मराठवाड्यामध्ये १० ठिकाणी गोदाम बांधकाम करणे	२०१७-१८	२३.८३	१०.१८	९.२९	०.८९	०.६९
ड.	व्यवस्थापकीय संचालक, वखार महामंडळ		१८६.९३	१२७.०८	५४.०३	७३.०५	२.३४
१४	शेळी व मेंढी पैदासीकरण केंद्राचे बळकटीकरण करणे (पडेगाव (औरंगाबाद), भिलाखेड (जळगांव),	२०१६-१७	६.२२	३.७५	३.४२	०.३३	०.३३

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प मंजूरी वर्ष	प्रकल्प किंमत	प्रकल्प किंमती पैकी (राकृवियो हिस्सा)	सन २०१९-२० पर्यंत वितरीत केलेला निधी	सन २०२०-२१ करिता शिल्लक प्रकल्प किंमत	वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
	दहीवडी (सातारा), अंबेजोगाई (बीड), महूद (सोलापूर)						
१५	महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर अधिनस्त पशुवैद्यकीय महाविद्यालय नागपूर, मुंबई व परभणी येथील शैक्षणिक पशुचिकित्सालयाचे नुतणीकरण व बळकटीकरण तसेच पशुवैद्यकांकरिता प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना करणे.	२०१६-१७	१६.५१	१६.५१	१२.९६	३.५५	२.३६
१६	विदर्भ व मराठवाडा करीता दुग्ध विकास कार्यक्रम राबविणे	२०१७-१८	१७४.४२	१७४.४२	३५.७२	१३८.७०	१०.००
१७	अकोला येथील पोस्ट ग्रॅज्युएट इन्स्टिट्यूट ऑफ वेटरनरी अँड ऑनिमल सायन्स येथे टीव्हीसीसी आणि डायग्नोस्टिक लॅबचे मजबुतीकरण	२०१७-१८	४.५०	४.५०	४.२०	०.३०	०.३०
१८	आयव्हीबीपी, पुणे येथे व्यापारी तत्वावर छोटे प्राणी पैदास केंद्र उभारणे	२०१७-१८	१०.००	१०.००	६.४५	३.५५	१.००
१९	कृत्रिम रेतन सुविधा प्रकल्प	२०१८-१९	२४.३७	२४.३७	१२.००	१२.३७	१०.००
२०	सोलपूर जिल्ह्यात पीपीपी तत्वावर शेळीपालन प्रकल्प राबविणे (सृजन सेंद्रिय वस्तू प्रा.लि.)	२०१९-२०	५.२७	१.६३	०.००	१.६३	०.३८
इ.	आयुक्त (पशुसंवर्धन)		२४४.७१	२३८.६०	७७.३१	१६१.२९	२४.३७
२१*	गतिमान दुग्ध विकास कार्यक्रम (सिन्नर तालुका सहकारी दुध उत्पादक व प्रक्रिया संघ मर्या.)	२०११-१२	२०.५३	१०.२६	६.६४	३.६२	३.६२
ई.	आयुक्त (दुग्धव्यवसाय विकास)		२०.५३	१०.२६	६.६४	३.६२	३.६२
२२	६ जेव्ही बांधून मच्छिमारांना पायाभूत व काढणी पश्चात व्यवस्थापन सुविधा पुरविणे	२०१७-१८	८३.५०	८३.५०	०.००	८३.५०	१५.००
फ.	आयुक्त (मत्स्य व्यवसाय)		८३.५०	८३.५०	०.००	८३.५०	१५.००
एकूण (अ+ब+क+ड+इ+ई+फ)			१२६८.५६	८२७.९१	३३३.३८	४९४.५३	१४६.६७

* २८ व्या SLSC बैठकीत मिळालेल्या मान्यतेनुसार "गतिमान दुग्ध विकास कार्यक्रमांतर्गत" सिन्नर तालुका सहकारी दुध उत्पादक व प्रक्रिया संघाच्या सुधारित प्रकल्प किंमतीनुसार केवळ सदर संघाच्या प्रकल्पाशी संबंधित उर्वरित रक्कम नमूद केलेल्या आहेत.

*****